

Ten geleide

We gedenken br. Piet van Uffelen, oud-redacteur van *ROND*, in dit nummer. En p. Jean-Pierre Akueson stelt zich voor als nieuwe missionaris. Provinciaal Avin Kunnekkadan kijkt “blij en dankbaar” terug op het 29ste provinciaal kapittel en redacteur Paul Wensing sprak met p. Gust Van den Broeck, die in Overijse (B) “het licht uit deed” alvorens te verhuizen naar Teteringen.

We nemen u ook mee naar de installatie van p. Richard Lobo als administrator van de Augustinusparochie in Breda Noord. Dan is er het inspirerende verhaal over zr. Eustochia in Indonesië en schrijft p. Marianus Jehandut over het belang van goede beheersing van de Nederlandse taal.

En de administratie verzoekt u, lezer, bij verhuizing uw adreswijziging door te geven (zie laatste pagina).

Uw redactie wenst u zalig Pasen.

Inhoud

- Provinciaal kapittel 1
- Bericht uit Den Haag 2
- Nieuwe missionaris stelt zich voor 3
- Echo's van lezers
- p. Richard Lobo nieuwe administrator Augustinusparochie Breda 4
- In Memoriam 5
- Een bijzondere ontmoeting
- In gesprek met p. Gust Van den Broeck 6
- SVD Nederland/België 7
- SVD Wereldwijd 8

Provinciaal kapittel

In de laatste week van januari vond in Steyl het 29e kapittel plaats van onze SVD NEB-provincie, onder leiding van provinciaal Avin Kunnekkadan.

Elke drie jaar wordt dit kapittel gehouden. In deze snel veranderende wereld is het goed om dan te evalueren én vooruit te kijken. Wat ging er goed, wat ging minder goed, wat kan er beter en hoe moeten we verder? Drie generaties medebroeders waren in grote verbondenheid bijeen. Er was heel veel voorwerk gedaan en bij de discussies werd over en weer goed naar elkaar geluisterd. Een dergelijke evaluatie is ook goed om de plannen voor de toekomst vooral in goed overleg tussen oud en jong te bediscussieren en uiteindelijk vast te leggen.

ben aan de Blijde Boederschap?” werd langdurig stilgestaan.

Drie gedachten werden daarbij uitgesproken:

- Het is belangrijk een gemeenschap te zijn.
- Er moet een spirituele sfeer van vertrouwen zijn binnen onze congregatie.
- Wij moeten blijven deelnemen aan het missionaire leven van Jezus.

Het was een mooie ervaring te zien hoe jong en oud elkaar gedurende deze dagen hebben gevonden. Er is

De 17 kapittularissen en enkele medewerkers

Als thema voor het kapittel was gekozen voor “Verbonden aan Zijn missie de toekomst tegemoet”. In multicultureel Nederland, dat steeds verderaf komt te staan van kerk en evangelie, hebben we ons afgevraagd hoe we het woord ‘missie’ kunnen interpreteren. Met name bij de vraag: “Wat moet onze missie zijn te midden van mensen die geen boodschap heb-

veel gebeden, er zijn goede discussies gevoerd onder de deskundige leiding van broeder Cees van Dam en we zijn erin geslaagd goede voornemens te maken.

Belangrijke besluiten en aanbevelingen

In de toekomst zal aandacht worden besteed aan het migrantenapostolaat,

het Bijbelapostolaat en het jongerenapostolaat. Er zijn werkgroepen gevormd die deze onderwerpen gaan bestuderen en uitwerken.

We denken aan de promotie van een lekenbeweging, gelieerd aan onze congregatie, met als thema "Verder op weg".

Andere onderwerpen die van belang zijn voor de congregatie nu en in de toekomst, zoals "Stip op de horizon de toekomst van missiehuis Teteringen", kwamen eveneens aan de orde.

Evaluëren blijft een belangrijk item en de provinciale raad zal bij de uitvoering van de besluiten en de aanbevelingen actief betrokken blijven.

Met een dankbaar hart en met als thema "Toegewijd aan God, houdt het licht brandend", werd op 2 februari, de feestdag van Maria Lichtmis, het kapittel afgesloten met een eucharistieviering. Allen waren blij en dankbaar dat het kapittel in goede harmonie was verlopen en zulke

vruchtbare dagen had gekend! In de loop van de komende tijd zullen we u beslist op de hoogte blijven houden over de uitwerking van besluiten en aanbevelingen van dit 29e kapittel van onze provincie. Met dit artikel hebben we u, lezer van ROND, een klein beetje achter de schermen van onze NEB-provincie laten meekijken. Mogen we rekenen op uw steun en gebed? ■

**Avin Kunnekkadan svd,
provinciaal**

Bericht uit Den Haag

Op 15 januari 2018 herdachten wij, de SVD-communiteit van Hircos in Den Haag, de sterfdag van Arnold Janssen, de stichter van de SVD en de SSpS. Behalve vier SSpS-zusters en vijf SVD'ers waren er nog zestien mensen uitgenodigd. Ze komen uit verschillende locaties waar wij als SVD'ers werken, o.a. de parochie Maria Sterre der Zee (Den Haag Noord), de parochie Vier Evangelisten (Den Haag Zuid), parochie Tous Les Saints (Alle Heiligen, Franstalige parochie) en een echtpaar dat als vrijwilliger in een verzorgingshuis werkt.

Om 18.00 uur vierden we de eucharistie in de kapel. Kees van der Geest ging voor. In zijn overweging sprak hij over de droom van Arnoldus Janssen die werkelijkheid is geworden in drie congregaties, namelijk de SVD, de SSpS en de SSpSAP. Deze drie congregaties proberen in deze tijd de ziel van de missie voort te zetten en bedenken hoe ze samen gaan werken met leken.

Na de eucharistieviering kwamen we samen voor een aperitief in de vergaderzaal. Klemens Hayon heette de aanwezigen welkom en nodigde vervolgens iedereen uit naar de korte film "Het begon aan de Maas" te kijken. Arn. Janssen stichtte de SVD in 1875 in het Limburgse Steyl aan de Maas. Na de film genoten de aanwezigen van een Indonesische maaltijd.

Er was ook een interessante sessie die avond. De gasten werden verdeeld in vijf groepen om met elkaar te praten over twee vragen die al door Hircos voorbereid waren: "Wat zijn volgens u de belangrijkste taken voor de missionarissen in Nederland én wat voor adviezen heeft u voor de missionarissen, zodat hun werk nog beter kan?" Ze hebben ons enkele suggesties en adviezen gegeven. De communiteit heeft ze besproken en gemeend dat het een goede bijdrage is voor onze inzet en onze missie. ■

Klemens Hayon svd

Vooran links Klemens Hayon en Yan Asa met hun gasten

Opgestaan

*Als het graf zo koud en leeg is
en de mens het niet meer weet
als alles ook zo ongewis is
men nog in stomme verbazing staat
angstig kijkt de een de ander aan
betrappende ogen die het niet geloven
woorden worden opeens dan waar
van oude profeten die het weten
een nieuw perspectief gaat in
het leven krijgt hier weer levenszin
men zag een lach door tranen gaan
gejuich, een kreet, een
levensschreeuw
het perspectief ging van mond
tot mond
Hij is opgestaan
Hij is waarlijk opgestaan.*

(Werner Noorda)

NIEUWE MISSIONARIS STELT ZICH VOOR

Jean-Pierre Akueson

Mijn naam is Jean-Pierre Akueson, tweede zoon uit een gezin van vier kinderen. Ik kom uit Aneho (Togo). Ik ben geboren op 22 februari 1980 in de hoofdstad Lomé.

Zoals elke jongen heb ik gezocht naar de betekenis van mijn leven. Deze zoektocht heeft mij geleid naar de congregatie van het Gezelschap van

het Goddelijk Woord. In 2003 ben ik als postulant ingetreden en drie jaar later als novice in Nkwatia-Kwahu (Ghana).

Na mijn eerste gelofte in 2007 heb ik 4 jaar theologie gestudeerd in Tamale (Ghana). Tijdens mijn studie heb ik in 2010 de pastorale stage gelopen in Tindjassi, Noord Togo. Alle ups en downs werden met de diaken- en priesterwijding in 2011 en 2012 bekroond, waarna ik werd benoemd voor de Nederlands-Belgische provincie.

Ik ben op 3 december 2012 met vreugde en kracht in Nederland aangekomen zonder te weten wat mij daar te wachten stond. De eerste drie jaren waren heel intensief: de moeilijke Nederlandse taal leren, wennen aan het klimaat, aan de eetgewoonten (brood, stampot...).

Mijn werk: ik ben betrokken bij het Afrika-Europa Netwerk, Vivat International en Gerechtigheid, Vrede en Heelheid van de Schepping. Pastoraal

werk ik met migrantengemeenschappen, vooral Franstaligen en Filippino's. En sinds twee jaar ben ik preses en econoom van de gemeenschap in Nieuwegein, wat ik met plezier doe.

Als ik nu terugkijk, ben ik God en mijn medebroeders dankbaar. En kan ik na vijf jaar zeggen dat ik mij een echte Nederlander voel? U zult begrijpen dat dat niet het geval is. Een Afrikaans gezegde luidt: "Un morceau de bois a beau séjourner dans une rivière, il ne deviendra jamais un crocodile" (Een stuk hout kan nog zo lang in een rivier liggen, het zal nooit een krokodil worden). Ik neem elk moment zoals het komt en probeer zoveel mogelijk te genieten van mijn werk en de mensen in Nederland. Ik vind daarbij steun en kracht in deze woorden van Joseph Freinademetz svd: "Le meilleur endroit du monde est celui où Dieu nous veut" (De beste plek ter wereld is daar, waar God ons wil). ■

Jean-Pierre Akueson svd

Gaan en komen

Avin Kunnekkadan homeleave 10 april - 6 juni
Melvin Tharsis homeleave 9 april - 5 juli

P.S. Jean-Pierre heeft dit artikel geschreven in Frankrijk, waar hij momenteel i.v.m. gezondheidsproblemen onder doktersbehandeling is.

ECHO's van lezers

P. Bernard Schweizer svd uit Aken schrijft ons dat hij blij is met ROND en de informatie over de SVD in o.a. Nederland/België. En hij verzoekt de administratie zijn naam op de adressticker te corrigeren...

Mevrouw Sinie Peeters-Leferink uit Zetten, zus van p. Eef Leferink svd, complimenteert de redactie met de mooie uitgave van ROND in december 2017. Ze is erg blij met het goed leesbare lettertype. Het artikel "Inburgeren in Nederland" is voor haar een openbaring: "Wat dienen nieuwkomers van de SVD veel stappen te zetten op het inburgeringstraject!" Ze is erg onder de indruk van het mooie kerstgedicht en dankt provinciaal

Kunnekkadan voor zijn goede wensen.

Mevrouw Toot Giezeman (Loosduinen-Den Haag) heeft ook erg genoten van de recente kersteditie van ROND. Ze heeft veel belangstelling voor de SVD, interesse die de laatste tijd versterkt is door de aanwezigheid van SVD'ers in haar parochie, waar Richard Lobo is opgevolgd door Klemens Hayon. ROND 209 bood goede artikelen, vooral over de inburgering en begeleiding van de nieuwe missionarissen. De aandacht voor Kerstmis en de goede wensen van de provinciaal voor Oud en Nieuw waren ook passend en bijzonder mooi. Ze wenst de redactie een gezegend 2018 met heel veel gezondheid en energie om ROND goed

te blijven verzorgen. En ze blijft graag op de hoogte van de ontwikkelingen in de NEB-provincie van de SVD.

Mevrouw Wil Waardijk dankt namens MOV Naaldwijk voor het jarenlang toesturen van ROND. Het blad wordt met veel belangstelling gelezen. De paters Piet van Adrichem en Koos van Schie jr zijn afkomstig uit Naaldwijk. Hun verhalen uit hun verre werkgebieden en later vanuit België en Teteringen hebben MOV Naaldwijk geïnspireerd om door te gaan met het missiewerk in de plaatselijke parochie. De MOV ondersteunt de SVD in zijn MISSIE in Nederland en elders en maakt daarom een gift over. ■

Richard Lobo svd: nieuwe administrator Bredase Augustinusparochie

Op zondag 14 januari jl. werd p. Richard Lobo svd door de Bredase bisschop Mgr. Liesen als administrator van de Augustinusparochie geïnstalleerd. In dit artikel kijken we terug op de aanloop naar deze nieuwe missie van de SVD en naar de feestelijke installatie.

Wat voorafging

De voorbereiding voor deze nieuwe missionaire SVD-gemeenschap dateert van enkele jaren terug. In 2014 suggereerde visitator p. Arindo Dias svd de NEB-provincie dicht bij het moederhuis van Teteringen een nieuwe gemeenschap te stichten. Na rijp beraad tussen betrokken partijen vroeg Mgr. Jan Liesen, bisschop van Breda, aan de SVD in Breda Noord de nieuwe Augustinusparochie - een cluster van vier kerken en een 500-jarige kapel - op zich te nemen.

Op 15 januari 2017, feestdag van de Heilige Arnoldus Janssen, was het zo ver. Mgr. Liesen stelde de "parochieherders" voor aan de parochianen: p. Bert Wooning, interim-administrator, en p. Edmund Owusu. Later in dat jaar voegden zich de pp. Gilbert Razon en Richard Lobo bij hun confraters.

Over de periode van januari 2017 tot januari 2018 schrijft Bert Wooning dat het een arbeidsintensieve tijd is geweest: veel vergaderingen, veel mensen ontmoeten, proberen een gemeenschapsleven op te zetten, een pastoraal plan schrijven... En intussen functioneren als parochiepriester: dopen, huwelijk, uitvaart. En tussen de bedrijven door ook nog proberen met de bisschop in gesprek te komen. Het leek wel de om-

gekeerde wereld, vertelt Bert Wooning. Wilde je vroeger een gesprek met de bisschop, dan vroeg je een audiëntie aan en kreeg je een uitnodiging. Dat was nu helemaal anders... De bisschop vroeg twee keer tevergeefs of hij op bezoek kon komen. Uiteindelijk lukte het toch om Mgr. Liesen te ontvangen. Het was een vruchtbaar gesprek, waarin de bisschop erop aandrong dat de SVD'ers zich toch vooral zouden houden aan hun doelstellingen en idealen als missionaire gemeenschap. Bert Wooning kon in dit gesprek een eerste ontwerp van die doelstellingen overhandigen aan de bisschop, die er heel blij mee was en nogmaals benadrukte dat de SVD'ers vooral ook betrokken zouden blijven bij hun medebroeders. Tevens gaf hij aan altijd open te staan voor de missionaire gemeenschap van de SVD.

De installatie van Richard Lobo

Op zondag 14 januari vond de officiële installatie van de nieuwe administrator van de Augustinusparochie plaats.

Een administrator is in het kerkelijk recht het (tijdelijk) hoofd van een juridisch zelfstandig gebied, in dit geval een parochie.

Bisschop Jan Liesen leidde de feestelijke viering in concelebratie met provinciaal Avin Kunnekkadan, de pp.

Bert Wooning, Edmund Owusu, Gilbert Razon en Richard Lobo en diaken Ben Hendriks. Onder de aanwezigen tien medebroeders uit Teteringen.

Het thema van de viering was "Geroepen worden - Geroepen zijn". Als symbolen van de vier deelparochies werden vier kaarsen voorin de kerk aangestoken door een vertegenwoordiger van een der geloofsgemeenschappen binnen de Augustinusparochie. Een leek uit het pastorale team las de brief voor van Mgr. Liesen over de benoeming van Richard Lobo, waarna een luid applaus volgde voor de nieuwe administrator.

Bisschop Liesen hield een toepasselijke overweging waarin de H. Arnold Janssen, het Gezelschap van het Goddelijk Woord, de roeping van Samuel en de roeping van Andreas en Petrus uitvoerig en kundig ter sprake kwamen. In zijn woorden over de SVD beklemtoonde hij het belang van de honderden missionarissen die in vroeger tijden vanuit Teteringen vertrokken om de goede boodschap van Jezus uit te dragen én het belang van de nieuwe missionarissen die nu van heinde en verre naar hier komen met dezelfde MISSIE. Antilliaanse, Engelstalige en Indonesische koren verzorgden kleurrijke en muzikale intermezzo's. Aan het einde van de viering dankte provinciaal

Kunnekkadan de bisschop voor de ruimte die hij de SVD heeft geboden met en in deze parochie. Mgr. Liesen zelf en de voorzitter van de parochieraad dankten Bert Wooning voor zijn geweldige en deskundige inzet. Deze dank werd onderstreept met een daverend applaus van de aanwezigen. En de nieuwe administrator Richard Lobo had het laatste woord, kort maar krachtig; uit de herhaalde reacties vanuit de kerk bleek wel dat zijn toespraak in de smaak viel. ■

v.l.n.r. Gilbert Razon, Richard Lobo, diaken Ben Hendriks (achter de hand), Mgr. Jan Liesen, Bert Wooning, Avin Kunnekkadan, Edmund Owusu;

Gerard Jansink (met dank aan Edmund Owusu svd en Wim Wijtten svd)

In Memoriam

Volledig In Memoriam op www.svdneb.nl

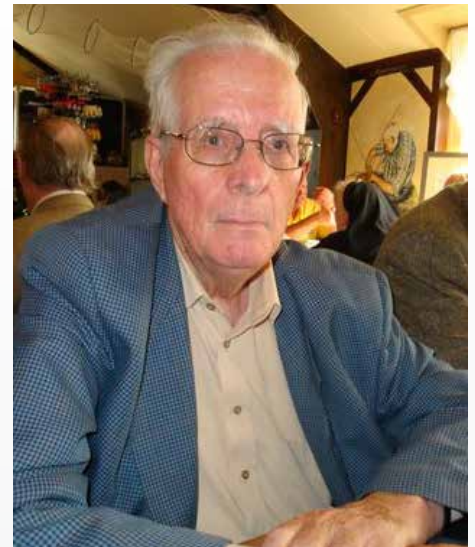
Br. PIET VAN UFFELEN svd (5 december 1930) overleed op Aswoensdag, 14 februari 2018. Als 12-jarige gaat hij (vierde kind van Wilhelmus van Uffelen en Catharina Mil) naar het kleinseminarie, maar na zes jaar geeft hij die droom op. Hij meldt zich een jaar later in Teteringen als broederkandidaat. Voor het noviciaat gaat hij naar Deurne en werkt o.a. op de redactie van de *Katholieke Missiën*.

Op 8 mei 1955 legt hij zijn eerste geloften af. In 1958 vertrekt hij voor missiewerk naar Ghana, waar medebroeder Henk Jansen hem op 4 februari in Accra verwelkomt. Na de statie Koforidua is hij in meerdere functies werkzaam in Ghana. Later zal hij zeggen dat hij door zijn dienstbaarheid en organisatietalent altijd op de juiste plek terecht kwam. En hij zei altijd JA tegen een nieuwe uitdaging: muzieklessen op het kleinseminarie, econoom van een technische school, servicemanager in het gastenverblijf, assisteren bij confrater Henk Noordermeer en een eigen rubriek in de *Ghana News Letter*, "From Peter's Desk".

Na verlof in Nederland gaat hij in

1981 terug naar Ghana: opvolger van medebroeder Sjef van Paridon bij het Katholiek Conferentiecentrum en tevens preses van de gemeenschap en districtsoverste. Zijn laatste missie in Ghana: zorgen voor de opbouw van het SVD-bejaardenhuis McCarthy Hill. In 1992 keert hij om gezondheidsredenen terug naar Nederland. In Teteringen heeft hij het moeilijk in het begin. Na een korte reis naar Ghana in 1995 (40-jarig professiefeest en definitief afscheid) vindt hij zijn draai: lid van de huisraad, redacteur van *ROND*, een rubriek in het *SVD-Nieuws*. En als missiesecretaris zorgt hij voor missionarissen bij aankomst en vertrek en bezoekt hij hun families.

In 2017 gaat zijn gezondheid sterk achteruit. Hij valt soms, is wel eens de weg kwijt en vaker nog zijn sleutels. Op 7 februari jl. gaat Piet naar een afdeling voor permanente zorg. Het gaat nu snel. Familie en medebroeders komen naar de ziekenzalving op 11 februari. Piet is opvallend helder, bidt en zingt mee met de aanwezigen. Het 'Ubi Caritas et Amor' blijft hij maar herhalen. Als we zijn kamer verlaten,

zingt hij nog zachtjes na. Piet slaapt rustig in op 14 februari.

Een bijzondere man is heengegaan. Dienstbaarheid was zijn handelsmerk. Hij mag zich terecht noemen: 'Één van de Twaalf'.

Op woensdag 21 februari namen we afscheid van hem in de kapel van Park Zuiderhout. Hij rust op het kerkhof van ons Missiehuis.

■ **Kees Maas svd**

Een bijzondere ontmoeting

Vrijdagmiddag 6 oktober ga ik, Anne-miek, richting station Heerhugowaard. In de verte zie ik de trein aankomen. Vol verwachting kijk ik uit naar Melvin Tharsis. Een jonge priester svd uit India die enkele dagen onze gast zal zijn. Met als missie de Nederlandse taal en cultuur in het Niedorpse te ervaren. Om zo een breder inzicht te krijgen in hoe mensen op het platteland wonen en leven. De ontmoeting was spontaan en hartelijk. We hadden elkaar direct in het vizier. Al snel was er een klik, het gesprek kwam moeiteloos op gang. Op 'Ons Honk' aangekomen stond Adri ons op te wachten. We hebben koffie gedronken, de wereldbol bestudeerd en gekeken naar het thuisland van Melvin. Een boeiend verhaal volgde waarbij de verschillen in cultuur en geloofsbeleving uitgebreid ter sprake kwamen. Melvin wist ons daarin goed te bevragen! De volgende dag gingen we gedrieën onze kleinzoon Gijs feliciteren met zijn 18e verjaardag.

Tijdens het bezoek waren 2 broers en vele vrienden van Gijs aanwezig. Al snel was Melvin in gesprek met de jongeren. Er werden veel spontane (soms zeer confronterende) vragen op hem afgevuurd. O.a.: "Wat is een priester, waarom ben jij priester geworden, wat is voor jou gelovig zijn, wat denk je hier te vinden, heb je een vriendin, wat vind je van de Nederlandse bevolking?" Moedig probeerde Melvin antwoord te geven op al deze voor hem toch wel moeilijke vragen. We hebben er de volgende dag tijdens onze wandelingen nog veel over gesproken! Tijdens één van de wandelingen hebben we een kerkhof bezocht. Voor Melvin was dit een nieuwe ervaring! Zondagmorgen zijn we naar de parochiekerk in Nieuwe Niedorp gegaan. Een goede vriend van Melvin uit het dichtbij gelegen Schagen, Eduard Moltzer genaamd, was voorganger in de zondagviering. Natuurlijk ging Eduard na de viering mee koffiedrinken. Wederom een

mooie ontmoeting. Zondagnamiddag werd Melvin op de pastorie in Schagen verwacht. Hij mocht er voorgaan in de Tamil-viering. Zo kwam er een einde aan de bijzondere ontmoeting.

Terugkijkend hebben we het wederzijds als een waardevol weekend ervaren. We hebben veel van elkaar geleerd en voorzichtig inzicht gekregen in elkaars geloofsbeleving.

■ **Groetend,
Adri en Anemiek Wijnker-Hoedjes,
Oude Niedorp**

In gesprek met p. Gust Van den Broeck svd

Het ging in Vlaanderen net als in Nederland. Reisbroeders van de SVD struinen het land af om kalenders en almanakken te verkopen. En passant letten ze goed op of ze geschikte kandidaten voor hun college in Overijse kunnen vinden.

Zo vergaat het ook de jonge Gust (geb.1931) uit Sint Lenaarts. Als kleine jongen valt hem al op dat er verschil gemaakt wordt tussen mensen. Armen worden begraven om 10 uur en rijken om 11 uur. Als ik priester word, dacht Gust, kan ik daar iets aan doen: alle mensen helpen zonder onderscheid.

Toen de oorlog uitbrak, verloor Gust zijn vader zijn goede baan als diamantbewerker. Als arbeider met een schamel loon moest hij zijn gezin met zes kinderen onderhouden. Met hulp van de pastoor gaat Gust naar het kleinseminarie in Hoogstraten, dat vanwege de oorlog in 1944 moet sluiten.

Een dorpsgenoot van Gust zat op het St. Jozef College in Overijse. Hij meldde hem daar aan. In voorjaar 1945 gaat hij naar de tweede klas. Het Klein Humaniora Diploma dat toegang gaf tot alfa-faculteiten aan de universiteit behaalde hij in 1949.

Hogere studies

“In Helvoirt was zowel het noviciaat als de filosofie- en theologieopleiding. De filosofie was traditioneel, weinig uitdagend. Het was p. Steltenpool met zijn open blik op de samenleving die ons gered heeft. We bleven niet meer opgesloten in dat benauwde van vroeger. We konden vrijer ademen. Dit mag je gerust vermelden. Hij speelde een heel positieve rol.

In de theologie was het p. Ton de Rijk die moderne geluiden vertolkte in zijn moraalcolleges. Buiten de lessen om steunde hij ons met raad en daad. Een prachtig mens. In 1955 zijn we met vier Belgen en zes Nederlanders door Mgr. Hopmans gewijd.

Congo

Naar verwachting werd ik benoemd voor Congo. Twee jaar later, in 1959, bedachten mijn oversten dat ik geschikt was om aan de Leuvense universiteit pedagogiek te studeren. Er waren bevoegde docenten nodig voor een kweekschool waar de missie mee wilde beginnen.

p. Gust Van den Broeck svd

Plotseling werd in 1960 de onafhankelijkheid van Congo uitgeroepen. Ineens wilde men van blanken niks meer weten. Missionarissen werden van chiefs gewone buitenlanders die niks te vertellen hadden. Een normaal-school oprichten werd onmogelijk.

Een ingreep in mijn leven

Ik zette mijn studie voort, maar onverwacht kwam p. provinciaal Drost langs: ik was benoemd tot prefect in Overijse. Dat had ik absoluut niet verwacht. Het was een geweldige ingreep in mijn leven. Ik heb het er ontzettend moeilijk mee gehad. Ik had namelijk totaal geen gezag. Bij de groten in de poësis en de retorica ging het wel, maar de kleinen speelden met mijn voeten, ongelofelijk. Ik kon me niet weren. Ik was een totale mislukking als prefect. Dat mag je gerust schrijven. Ik heb enorm afgezien. Het was zwaar, o ja.

Geweldig opgelucht was ik, toen ik in 1962 van die taak verlost werd. Ik mocht naar Heide om bij te komen. Klasgenoot Marcel Heyndriks gaf filosofie aan de fraters. Mij werd gevraagd pedagogiek en sociologie te geven. Dat ging goed.

Wie me echt gered heeft bij mijn twijfels hoe ik verder moest, was p. Eddy Francken. Hij was in Heide, omdat hij ongeneeslijk ziek was. Uitgerekend hij, net in de veertig, gaf me nieuwe moed. Dankbaar ben ik hem.”

Missieprocurator voor Congo 1965-2018

“Hoe is het toch mogelijk dat het zo goed gegaan is?! Ik sta er zelf versteld van”, vraagt Gust zich hardop af. Hij bedoelt dat hij 53 jaar in zijn eentje fulltime gezorgd heeft voor de materiële en financiële belangen van de missionarissen in Congo. “Zonder kennis van zaken ben ik eraan begonnen. Het is een vertrouwenspositie, waarin je heel veel kan betekenen voor de armen. Ik beheerde veel geld en zorgde voor tienduizenden verzendingen, eerst per stuk, later in containers.

Heel nauwkeurig hield ik de boekhouding bij van 80 missionarissen. Op ieders fiche noteerde ik zijn inkomsten aan giften en subsidies en zijn uitgaven. Er mocht niks fout gaan. Voor mij was het een erezaak geen kosten voor mezelf te berekenen. Iedere morgen om 7.30u deed ik bij zusters de mis. Dat was mijn enige priesterlijk werk. Daarna was ik broeder: dag en nacht werken om mensen van dienst te zijn, zodat ieder tot zijn recht kon komen. Het gaf me heel veel voldoening, echt waar.

Nu, sinds kort in Teteringen, kijk ik met tevredenheid terug op mijn missionaire leven. En ik ben dankbaar voor de goede zorgen die ik hier mag ontvangen.”

Paul Wensing

SVD Nederland/België

Op 3 februari arriveerde medebroeder **Albert Toppo uit India** (links) in Nederland, en op 21 februari **Aaron Hizola uit de Filipijnen** (rechts). Beiden verbleven in de parochie Breda Noord en in het missiehuis te Teteringen. Ze wonen nu in Nieuwegein en zijn op 28 februari met taallessen begonnen. Aaron en Albert, van harte welkom in de NEB!

De **Nederlandsche taal** is niet gemakkelijk. Daarom hebben we in Duivendrecht als pastoraal team (Nederlanders en niet-Nederlanders) een taalcoach nodig. Met deze coach leren we een goede houding bij het voorlezen van teksten tijdens de dienst, de klemtoon goed te leggen, je ritme van ademen te oefenen. En natuurlijk de taal van je preek in orde te maken. Twee van ons krijgen van een taalmaatje fonetische les om onze uitspraak te verbeteren. Hieraan heb ik, Marianus Jehandut svd, nooit aandacht gegeven tijdens mijn taalstudie in de afgelopen 20 jaren. Ik ben blij dat ik hier in Amsterdam iemand heb die specialist in fonetiek is.

Op 29 januari, feestdag van onze heilige missionaris Jozef Freinademetz, begon

ons 29e provinciale kapittel in ons moederhuis in Steyl (zie pagina's 1 en 2). De 17 kiesgerechtigde medebroeders uit onze provincie waren allen aanwezig. ALLE NEB-medebroeders uit het buitenland waren gedurende een halve dag ook aanwezig. Het kapittel deed elf voorstellen en koos **Bert Wooning als afgevaardigde** voor het **generale kapittel** waar hij samen met **provinciaal Avin Kunnekkadan** naar toe gaat (17 juni - 14 juli, Nemi-Rome).

Medebroeder Bert Wooning schrijft: "De laatste maanden was hier enige discussie ontstaan rondom de **speciale vieringen met de migranten**. Sommige 'trouwe' gelovigen vonden dat maar niets en hadden opmerkingen als: "Waarom kunnen ze niet gewoon met ons meedoen? Waarom moeten ze zo nodig hun eigen vieringen hebben? Dat schept alleen maar verdeeldheid. Ze moeten zich aan ons aanpassen en integreren in onze parochie." Aangezien het zien gebeuren dikwijls veel meer effect heeft dan praten en proberen te overtuigen, leek het ons goed mensen van de verschillende migrantengemeenschappen uit te nodigen om deel te nemen aan de viering b.g.v. de installatie van Richard Lobo als administrator van de St. Augustinusparochie in Breda Noord. Dat was een gouden greep. Praktisch iedereen in de kerk werd enthousiast. Ze klaptten zelfs mee met enkele liederen en zagen met stijgende verbazing en bewondering hoe Edmund Owusu met passie op de trommel het Engelstalige koor begeleidde en Gilbert Razon enthousiast meezong met het

koor en met de "heupen begon te wiegen". De plechtigheid duurde meer dan twee uur, maar van vele kanten hebben we lof gekregen.

Sommigen zeiden zelfs enthousiast: "Wat mooi hoe die mensen de liturgie levend weten te maken..." Ik denk dat we hiermee het pleit gewonnen hebben ten voordele van de vieringen met de verschillende Indonesische, Engelsprekende en Antilliaanse migrantengemeenschappen."

Bert Wooning meldt ook nog: "Vanaf de eerste dag dat **Richard Lobo** hier (Augustinus-parochie, Breda Noord) kwam, eind september 2017, heeft hij zich met alle energie ingezet: de mensen leren kennen, inloophuizen bezoeken, in uitvaarten voorgaan, vele vergaderingen bijwonen en contact opnemen met de dominee in deze wijk. Hij heeft zelfs al een bijeenkomst gehad met het bestuur van de moskee hier in de buurt. De mensen bewonderen zijn energie en gedrevenheid. **Edmund Owusu** probeert zijn pastorale taken te combineren met die voor Shiva - werkend vanuit Amsterdam -, de organisatie die zich bezighoudt met Afrikaanse mannen die besmet zijn met hiv. Deze combinatie is niet altijd gemakkelijk.

De Heilige Drie-eenheidparochie is een samenvoeging van acht oorspronkelijk zelfstandige parochies: de Barbara, Nicolaas en Emmaüs in Nieuwegein, de Nicolaasbasiliek in IJsselstein, de Johannes de Doper in Montfoort, de H. Victor in Benschop, de H. Jacobus in Cabauw en de H. Bavo in Harmelen. In de loop van het jaar kom ik, **Herman Wijten svd**, in al die geloofsgemeenschappen, behalve in Harmelen. In de meeste gemeenschappen is de opkomst nog redelijk goed, geen halflege kerken. Wel lopen de doopsels en het aantal communicantjes fors terug. De gemeenschappen denken na over de toekomst. Er wordt echter nog heel weinig gekeken naar de mogelijke participatie van gelovigen met een buitenlandse achtergrond. Toch krijg ik de kans hier en daar een impuls te geven. ■

De 18 jongere NEB-medebroeders

Wim Wijten svd

De generale overste van de SVD, p. Heinz Kulüke, heeft op Aswoensdag (14 februari jl.) een bezoek gebracht aan het **Bidibidi Refugee Settlement** in het Yumbe District in Noord Oeganda waar ongeveer de helft van de half miljoen vluchtelingen uit Zuid Soedan wordt opgevangen. De UNHCR staat daar voor een bijna onmogelijke taak op het gebied van levensonderhoud, gezondheid en onderwijs. Het is bekend dat de lokale bevolking zeer welwillend staat ten opzichte van de vluchtelingen uit hun buurland. De SVD missionarissen en SSPS missiezusters die voorheen werkzaam waren in Zuid Soedan zijn als het ware medevluchtelingen geworden. Zij delen het lot van de vluchtelingen, terwijl zij troostend en bemoedigend onder de mensen aanwezig zijn. Voor de generale overste was het een bijzondere wijze van Aswoensdag vieren. Juist op deze plek was de menselijke kwetsbaarheid zichtbaar en voelbaar. Missionaris zijn met en onder vluchtelingen maakt je ervan bewust hoe kostbaar, maar ook hoe kwetsbaar vrede is.

de prioriteiten van de SVD; niet alleen in het verspreiden van de Bijbel, maar vooral ook op het gebied van Bijbelstudie en het vertrouwd raken met de Bijbel in het dagelijkse leven. Afhankelijk

Staand 3e van links zr Eustachia, 2e van rechts Sylvester Eko

van land en cultuur worden er Bijbel-dagen, -cursussen, -workshops en andere programma's georganiseerd. P. Valan Stephen svd heeft op 9 december 2017 een zeer interessante Bijbel-dag georganiseerd voor theologie-studenten in Chennai (India). De dag begon in alle vroegte met een Bijbelprocessie voorafgegaan door het licht van een brandende lamp. De dag werd doorgebracht met de studie en interpretaties van passages uit het

Evangelie volgens Matteüs, met spelletjes en puzzels gebaseerd op Bijbelpassages, en met het spelen van een Bijbelverhaal onder de titel "De Bijbel opnieuw beleven". De bedoeling van de dag was: de deelnemers inspireren om dagelijks de Bijbel te lezen, de Bijbel serieus te bestuderen, en vooral zelf steeds meer vertrouwd

medebroeder Sylvester Manek Eko, nu als missionaris werkzaam in Nederland, heeft met haar mogen samenwerken en heeft niet alleen grote bewondering voor haar, maar ook heel veel van haar geleerd. In de loop der jaren heeft zr. Eustochia een uitgebreid netwerk opgebouwd van ambtenaren, politie, gerechtshoven, politici en kerkelijke autoriteiten. Ze staat bekend om haar talent heel geduldig en onbevangen te kunnen luisteren. Vechtende en emotioneerde mensen komen bij haar op het kantoor tot rust. De meisjes, jonge vrouwen krijgen in haar shelter psychische en sociale begeleiding, geestelijke inspiratie en, indien nodig, traumabehandeling. Ze krijgen er ook bewustwordingstraining in mensenrechten, worden er voorbereid op en bijgestaan in rechtszaken. Alles is er op gericht hen voor te bereiden op een terugkeer in de maatschappij. Daartoe wordt er door haar en haar medewerkers ook gewerkt aan een verbetering in de gezinssituatie en een mentaliteitsverandering in de maatschappij. Vooral bij zwangere meisjes wordt op de eerste plaats gewerkt aan acceptatie door familie en omgeving, zodat het kind bij de moeder kan blijven. Als dat niet haalbaar is, wordt voor de weg van adoptie binnen Indonesië gekozen. Zr. Eustochia heeft er bij p. Eko ingehamerd dat zij dit soort werk alleen kan volhouden door dagelijks tijd te nemen voor bezinning en gebed.

Herman Wijtten svd

Bijbel-dag in Chennai

Dag van de Bijbel in Divine Word Center in Chennai (Madras) India

Hier in Nederland hebben we verspreid over het land nog een aantal "Scholen met de Bijbel". In deze scholen wordt speciaal aandacht besteed aan de Bijbel en raken de kinderen van jongs af aan vertrouwd met de Bijbel. In de katholieke traditie is sinds het Tweede Vaticaanse Concilie steeds meer aandacht gekomen voor de Heilige Schrift, maar er is nog veel ruimte voor een grotere vertrouwdheid met de Schrift, vooral met het Oude Testament. Sinds vele jaren hoort het Bijbelapostolaat tot

te raken met Gods Woord. Valan verwacht dat deze theologiestudenten op hun beurt Bijbel-dagen organiseren in de parochies, op scholen en in stads- en dorpsgemeenschappen. Vooral in gemengde groepen van mannen en vrouwen, jongens en meisjes speelt ook de dans een belangrijke rol.

Zr. Eustochia SSPs staat aan het hoofd van het St. Monica Centrum in Maumere op het eiland Flores in Oost-Indonesië. St. Monica is een shelter voor meisjes die slachtoffer zijn van huiselijk geweld en/of mensenhandel. Onze